

Luxemburg cast broers Jochems in 'De gans en zijn broer' 'Melancholie zit ons in het bloed'

Eerst verving Jo zijn oudere broer Gert gewoon in *Soepkinders* van Laika, 'omdat niemand dat zou merken'. Maar nu ze dit voorjaar twee keer samen op scène opdrukken, valt het wel op. Het begin van de Jochems Brothers?

DOOR YOUTER HILLAERT

"Ooit komt er nog wel eens een grote familiesaga, maar daar is het nu nog te vroeg voor", zegt Gert. Dus spelen ze eerst een tekst van Bart Moeyaert bij Luxemburg en dat een van Frank Adam in De Werf.

Het grote verschil tussen beide Liëse germanisten-acteurs is de negen jaar die ze schelen. "Hij is al A9, ik nog maar A6", lacht Jo met de anciënniteitscategorieën in de cao podiumkunsten. Gert begon tien jaar geleden vooral jeugdtheater te spelen bij Blauw Vier (nu Laika), Froe Froe en HET-PALHS. Jo trad in 2005 in zijn voetsporen vanuit de Toneelacademie in Maastricht, deed de solo *Alice* in de Kopergerijery en kaapte vorig jaar prompt een Theaterfestivalselectie weg met *Verzeten*, gemaakt bij Luxemburg.

ringen van twee ganzen op een boerenerf, maar bij Luxemburg worden de dieren twee broers in een stoffige schijnwerkerij. Hun moderne levensdrama blijft hetzelfde: niet alleen, maar ook niet samen kunnen zijn. "Dichterbij dan vel op vel kan niemand komen."

Vorig jaar deden jullie al een paar try-outs voor kinderen. Is er voor de officiële tournee veel veranderd?

Gert: "Joch wel. Op video viel het ons achteraf op dat we helemaal iets anders sonden te vertellen dan waar de verhalen van Bart Moeyaert eigenlijk over gaan."

Jo: "We lieten vooral onze eigen verhouding zien."

Gert: "Een jongere broer die aandacht wilde van zijn grote broer, als van een vaderfiguur."

Jo: "Nu is de bescheiden levenswijshoud van die verhaaltjes beter in balans met wat wij daarnaast op scène doen, tot elkaar gedwongen in één werkplaats."

Gert: "Twee keer gaat het over dingen delen met elkaar, maar toch heel eenzaam blijven. Zoals het leven, hé? Soms is dat een trieste vaststelling."

Je krijgt het gevoel dat het contrast tussen jullie personages ook in werkelijkheid geldt.

Gert: "Soms komt het daar wel op neer, ja. Ik kan wel eens belerend overkomen, zoals de gans. Die geeft graag de indruk een beetje rijper te zijn. De broer is wilder, impulsiever. Ook tussen ons geeft dat soms conflicten."

■ Jo (boven) en Gert Jochems: 'Die gekkigheid is onze manier om met pijn om te gaan: ervan wegluchten door het om te keren.'

Jo: "Er zit ook veel van vroeger in, toen we nog samen een tweeling deelden in het ouderlijke huis. Wat we heel vaak deden, was fikfalden: schijnvechten. Ik herinner me hoe Gert met veel plezier meedeed, maar soms ook andere dingen te doen had. Hij moest ineens studeren, of kreeg interesse voor meisjes."

Gert: "Ik hielp vaak met autootjes klaarzetten, maar als het spelen echt begon, kreeg ik er alweer genoeg van. Die wrijving zit ook in de voorstelling."

Jo: "Maar het blijft toch heel maf dat wij

nog altijd zo goed overeenkomen. Voor familie ligt dat niet voor de hand."

Gert: "Ik had dat gevoel al van toen jij nog in je wiég lag: dat gaat wel marcheren samen!"

Wat geeft dat op de repetitievloer? Ben je daar niet beter geen broers van elkaar?

Jo: "Het voordeel is dat je heel weinig woorden nodig hebt, maar bij een meningsverschil over een scène wordt het veel sneller persoonlijk, emotioneel. Je

kijkt voortdurend in de spiegel."

Gert: "Je begint ook veel sneller over thuis, over ons vader en ons moeder."

Jo: "Dat komt omdat onder die verhalen een zekere melancholie steekt die onze familie wel in het bloed zit. Dat hing ook bij ons in huis."

Gert: "Ja, die verscheurende spanning tussen romantische dromen en de realiteitszin van ouder worden. Dat je naar iets streeft, maar al bij voorbaat weet dat je er niet komt. Dat is ook wel de sfeer van deze voorstelling."

acht vroeg of 'die nu een goede of een slechte was'. Ik kon daar niet direct op antwoorden. Misschien is hij wel een goede vader?"

Jo: "In je kindertijd is het allemaal redelijk simpel zwart-wit: cowboy of indiaan."

Gert: "Tot je later merkt dat je bijvoorbeeld veel meer kwaad kan aanrichten door het conflict net uit de weg te gaan."

We gokken dat het komisch wordt, jullie zijn beiden toch clowneske acteurs.

Jo: "Ja, maar die gekkigheid hangt toch erg samen met melancholische dromerigheid."

Gert: "Het is onze manier om met pijn om te gaan: ervan wegluchten door het om te keren. Vaak is dat juist onze zoektocht: hoe maak je er meer van dan een deurenkomedie?"

Is dat dan waarom jullie alletwee theater spelen?

Gert: "Toneel is een vrijplaats om je gevoelens en ideeën te onderzoeken, terwijl een bankbediende daar enkel na zijn uren mee bezig kan zijn. En als filosoof zou ik te zeer het fysieke missen."

Jo: "Soms vind ik het wel hard dat theater erg vrijblijvend kan zijn tegenover iemand die naar zwart Afrika trekt. En mijn romantische beeld van theater, van toen we nog samen met een keukenhanddoek op onze kop gingen acteren aan de afwas thuis, blijkt in praktijk vooral veel schaven en hard werken."

Gert: "Je engagement als acteur richt zich veeleer op die ene mens in de zaal die achteraf iets durft te doen waar hij anders nooit aan toe zou komen. Dat is je hoop."

Waar zal De zonen van Zurg in april dan over gaan? Niet voor watjes, luidt de aankondiging.

Gert: "Die productie draait om twee vrienden die willen bewijzen hoe slecht ze wel zijn, terwijl ze vooral grote broekschijters blijken. We hebben dat samen overlegd met schrijver Frank Adam voor hij aan zijn tekst begon."

Jo: "Het wordt iets over de nuances van het kwaad."

Gert: "Zo kwam op het jeugdjournaal een toespraak van Bush waarbij mijn zoon van

De gans en zijn broer gaat vanavond in première in CL Beigica, Dendermonde (052/20 25 26) en toert tot 7 maart (info: www.luxemburgvzw.be).

De zonen van Zurg speelt van 6 april tot 13 mei (info: www.dewerf.be).

FOTO THOMAS VAN RAUTE

JO JOCHEMS:
Het blijft toch heel maf dat wij nog altijd zo goed overeenkomen

Voor diezelfde jeugdtheatergroep castte artistiek leidster en regisseuse Arlette Van Overvelt de broers Jochems nu in *De gans en zijn broer*, een selectie van licht filosofische stukjes die Bart Moeyaert ooit schreef voor *De Standaard*. Hij volgde toen de eva-